

* TTB-GPE Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri Modülü Eğitici Ekibi

Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri Modülü'nün öyküsünü 1989'lara götürmek doğru olur. Çünkü pratisyen hekimler ilk kez bu yıl TTB çatısı altında kendi mesleki geleceklerine sahip çıkmak üzere birlikliklerini ilan ediyor ve TTB Pratisyen Hekimler Kolu'nu kuruyorlar. O günden sonra hem mesleki sorunlarını, hem sağlık sorunlarını ve ülkenin sağlık politikalarını yakından izliyorlar. Özne kendileri oldukları için kendi gelecekleri ile ilgili kararların kendilerine danışılmadan alınmasını doğru bulmuyor ve bu duruma her zaman tepkilerini dile getiriyorlar. Bir yandan bağışıklama çalışmalarını yaygınlaştırmaya çalışıyor, diğer yandan ne olduğu belirsiz "taramaları" durdurmaya çalışıyor, bu arada mesleki bilimsel kongrelerini düzenleyip uluslararası ilişkilerini geliştiriyorlar.

Birinci basamak hekim insangücü yetiştirmek savıyla Tababet Uzmanlık Tüzüğü'ne dahil edilen "Aile Hekimliği Uzmanlığı"nın gerek uzmanlığa giriş ölçütleri, gerek eğitimcilerinin ve eğitim ortamının niteliği, mesleki eğitim müfredat programının yetersizliği nedeniyle, bu alandaki sorunları çözemeyeceğini o yıllarda ileri sürerek ülkenin kaynaklarının boşa harcanmaması gerektiğini ısrarla vurguluyorlar.

Bu yetmezmiş gibi, "pratisyen hekimleri kısa süreli eğitimlerden geçirerek aile hekimi yapacağız, her biriniz sözleşmeli hekim olacak, daha çok para kazanacaksınız", diyen politikacılara "bu tür politikaların ve uygulamaların ne halkın, ne de hekimlerin sorunlarını çözemeyeceğini" bundan 10 yıl önce söylediler. Yenilerine de söylemeyi sürdürüyorlar.

"Hep eleştirirsiniz, seçenek sunmazsınız" diyenlere, ülkemize özgü bir genel pratisyenlik mesleki eğitiminin nasıl olması gerektiğini "yaparak, yaşayarak" öğretiyorlar. 1990'dan bu yana düzenledikleri sekiz kongre, sayısız sürekli eğitim etkinlikleri, yüzlerce bilimsel araştırma ile tıp ortamına katkıda bulunuyorlar.

Pratisyen Hekimler Kolu (PHK), Pratisyen Hekimlik Derneği ve Genel Pratisyenlik Enstitüsü (GPE), mesleki bilimsel dergi Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi (STED) ile genel pratisyenliğin bağımsız bir tıp disiplini olduğu gerçeğini, hem ülkemiz tıp ortamında, hem uluslararası genel pratisyenlik ortamlarında vurgulamayı sürdürüyorlar.

Bu modülün öyküsü aslında 15 yıllık pratisyen hekim hareketinin öyküsü olarak kabul edilmelidir. Bu çalışmada, yüzlerce, binlerce hekim emeği ile bugünlere ulaşan Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri eğitim programının ancak bir kesiti sunulabilecektir.

Yıl 1994: TTB-PHK "Ayrı Bir Tıp Disiplini Olarak Genel Pratisyenlik" adı altında bir çalışmayla genel pratisyenliği ve özelliklerini tanımlıyor. Yıl 1996: TTB 46. Büyük Kongresi seçilecek TTB Merkez Konseyi'ni, genel pratisyenlik mesleki eğitiminin örgütsel yapısını kurmakla görevlendirir.

Yıl 1996: TTB bu yapının kurulması için "Genel Pratisyenlik Enstitüsü Çalışma Grubu"nu kurar. İki yıl süren grup çalışmaları, toplantılar, tartışmalar, diğer ülke deneyimlerinin incelenmesi sonunda 5 Ekim 1998'de TTB Genel Pratisyenlik Enstitüsü'nün kuruluşu dönemin Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Suat Çağlayan'ın da katılımıyla kamuoyuna ve tıp ortamına duyurulur.

O zamana kadar oluşturulan birikimlerin ışığında ve TTB ortamında diğer disiplinlerden meslektaşlarımızın da katılımıyla yapılan atölye çalışmalarının ardından mesleki eğitim müfredat programı belirlenir. Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri bu müfredat programı içerisinde yer alan temel modüllere kılavuzluk eden modül olarak kabul edilir. Daha önceden bir örneği daha olmayan bu modülün amaç ve öğrenim hedefleri de bu atölye çalışmaları sürecinde oluşturulur. Ülkemizdeki genel pratisyenliğin gelişim sürecini kapsayan özgün bir modül olarak salt ülkemiz açısından değil, diğer ülkelerdeki

* Dr. Mustafa Sülkü, Dr. Hüseyin Demirdizen, Dr. Muharrem Baytemur, Dr. Mustafa Vatanserver, Dr. Özen Aşut, Dr. Ata Soyer, Dr. Onur Hamzaoğlu, Dr. Nihat Şahbaz, Dr. Hakan Şen, Dr. Kevser Vatanserver, Dr. Melek Karademir, Dr. Naciye Sökeli, Dr. A.Sena Beliner, Dr. Hasan Değirmenci, Dr. Nejat Uysal, Dr. Lale Tuna, Dr. İbrahim Oktay, Dr. Selma Okkaoğlu, Dr. Ahmet Batu, Dr. Hüseyin Dancı, Dr. Mehmet Derviş, Dr. Ömer Önal

deneyimler açısından incelenmeye değer bir örnek oluşturması bakımından da bu modül önem taşımaktadır.

TTB-GPE Yönetim Kurulu öncelikle eğitici eğitimi programını, bu amaçla eğitici ölçütlerini belirler ve 2000 yılında ilk eğitimcileri yetiştirmek üzere ilk kursu düzenler. Düzenlenen ilk "Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri" kursunda yine bir ilk yaşanmaktadır: Eğitimciler kendi konularını aktarırken eğitici, diğer eğitimcilerin konuları aktarılırken eğitilen olmaktadır. İlk kursların ardından, hem eğitici kadro genişler; hem de ülkemizin çeşitli bölgelerinde toplam 10 kurs düzenlenir.

6-8 Kasım 1998'de temel modüllerin eğitim amaç ve öğrenim hedeflerinin belirlenmesi amacıyla düzenlenen Atölye Çalışması'nın Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri (GPF) Modülü grubuna

Tablo 1. Bugüne kadar yapılan GPE kursları ve yerleri

Şehir	Tarih	Eğitimci Sayısı	Modülü tamamlayan Katılımcı Sayısı
İstanbul	9-11 Aralık 2000	6	22
Ankara	22-25 Mart 2001	8	17
İstanbul	24-27 Kasım 2001	7	17
İzmir	19-22 Ocak 2002	7	22
Adana	16-18 Haziran 2001	6	21
Samsun	19-22 Temmuz 2001	7	15
Diyarbakır	1-4 Aralık 2001	4	19
Aydın	21-24 Aralık 2002	11	19
Adana	25-28 Ocak 2003	10	20
Çanakkale	15-18 Kasım 2002	12	21

Toplam 10 kursta 21 eğitici ile 1992 katılımcı bu kursu tamamlamıştır.

Şanda Çalı, Mustafa Sülkü, Erdoğan Mazmanoğlu, Akif Akalın, Orhan Odabaşı, Mahmut Akdağ, İbrahim Oktay katılmışlardır.

Modül her eğitimden sonra katılımcılarca ve eğitimcilerce değerlendirilerek gelen öneriler doğrultusunda yeniden yapılanarak son biçimini almıştır. On Kursun sonunda eğitici ekip bir araya gelerek tüm süreci gözden geçiren iki günlük bir atölye çalışmasını gerçekleştirmiş ve modülün gelişimine katkıda bulunmuştur. Geline aşamada planlanan, modülün kitabının yazılması çalışmasıdır. Ayrıca atölye çalışmasında, kurslar sonrasında eğitimin sürekliliğini sağlayabilmek için, işyerlerinde karşılaşılabilecek Genel Pratisyenliğin Felsefesi ve Temel Özellikleri Kursu ile ilgili sorunların çözümüne yönelik uzaktan eğitimin yapılandırılması kararlaştırılmıştır.

Modülün Eğitimcileri: Modül yedi temel eğitici ile başlamış, yeni eğitimciler ile birlikte eğitici sayısı 18'e ulaşmıştır.

Modülün başlangıçtaki eğitimcileri: Mustafa Sülkü, Hüseyin Demirdizen, Muharrem Baytemur, Mustafa Vatansever, Özen Aşut, Ata Soyer, Onur Hamzaoğlu.

İlk eğitimlerin ardından eğitici ekibe katılanlar:

Nihat Şahbaz, Hakan Şen, Kevser Vatansever, Melek Karademir, Naciye Sökeli, A. Sena Beliner, Hasan Değirmenci, Nejat Uysal, Lale Tuna, İbrahim Oktay, Selma Okkaoğlu, Ahmet Batu, Hüseyin Dancı, Mehmet Derviş, Ömer Önal.

Kursun Amacı: Bu eğitim programının sonunda, katılımcı hekimlerin genel pratisyenliğin felsefesini kavraması, genel pratisyenliği bir yaşam biçimi olarak

benimsemesi ve genel pratisyenliğin temel özelliklerini öğrenme ve uygulama konusunda gerekli bilgi ve becerileri kazanması amaçlanmaktadır.

Öğrenim Hedefleri:

Katılımcılar bu kursu tamamladıklarında Genel Kavramlar ile ilgili;

- Sağlığı tanımlayabilmek, sağlıksızlığı ve

nedenlerini belirleyebilmek,

- Temel insan hak ve özgürlüklerini bilmek ve benimsemek,

- Temel sağlık hizmetleri kavramını bilmek,
- Kaynakların kullanımında öncelikleri; sık görülen, çok öldüren ve sakat bırakan sorunlara vermek,

- Sosyal bilimlerin sağlıktaki yerini/rolünü bilmek, önemini kavramak,

- Sürekli eğitimin önemini kavramak ve bu çerçevede bilgi ve becerilerini sürekli yenilemek,

- Mesleki çalışmalarını örgütsel bütünlük içinde sürdürmenin önemini kavramak,

Sağlıklı İlgili;

- Hastalık nedenlerinin sosyal nedenleri de kapsadığını bilmek,

- Sağlığın sosyoekonomik kalkınmanın bir parçası olduğunu kavramak,

- Kişiyi fiziksel, biyolojik ve sosyal çevresi ile bir bütün olarak değerlendirebilmek,

Hekimlik İle İlgili;

- Hekimliğin amacını bilmek,

- İyi hekim olmak,

- Koruyucu ve ilk basamak tedavi edici

Tablo 2. Kursun programı.

	Birinci Gün	İkinci Gün	Üçüncü Gün	Dördüncü Gün
09.00-09.15 09.15-10.00	Tanışma Kurs programı sunumu Günün programı sunumu Beklentilerin alınması KÖSF	Isınma Genel pratisyenlikte mesleki etik değerler	Isınma Çağdaş sağlık anlayışı	Isınma I.Basamakta sağlık politikaları ve sağlık örgütlenmesi
10.00-10.15 10.15-11.15	Ara Amacımız/misyonumuz	Ara Genel pratisyenliğin temel özellikleri	Ara Temel sağlık hizmetleri	Ara I.Basamakta sağlık politikaları ve sağlık örgütlenmesi
11.15-11.30 11.30-12.30	Ara Sağlık kavramı ve sağlıkta eşitsizlikler	Ara Genel pratisyenlikte mesleki eğitim	Ara I.Basamakta sektörler arası işbirliği ve ekip çalışması	Ara KOSF
12.30-13.30 13.30-13.45 13.45-15.00	Öğle yemeği Isınma Hekimliğin tarihsel gelişimi	Öğle yemeği Isınma Genel pratisyenlikte sürekli eğitim	Öğle yemeği Isınma Sık görülen, çok sakat bırakan ve çok öldüren hastalıkların genel pratisyenlikteki önemi	Öğle yemeği Isınma Forum
15.00-15.30 15.30-16.45	Ara Genel pratisyenliğin dünyadaki ve Türkiye'deki tarihsel gelişimi	Ara Genel pratisyenlikle ilgili ulusal ve uluslararası örgütler ve olanaklarımız	Ara Genel pratisyenliğin özellikleri(Grup çalışması)	Ara Gününü ve kursun değerlendirmesi Sertifika töreni
16.45-17.15	Günün değerlendirilmesi	Günün değerlendirilmesi	Günün değerlendirilmesi	

hizmetleri verirken gereken tıbbi bilgi ve beceriye sahip olmak ve bunları doğru/dürüst kullanmak,

- Hasta haklarını bilmek ve gözetmek,
- Etik kurallara uymak,
- Hekimliğin genel kurallarına ve değerlerine uymak.

- Hekimliğin dünyada ve Türkiye'de tarihsel ve toplumsal gelişimini bilmek,

- İyi bir sağlık danışmanı olmak,

Genel Pratisyenlik İle İlgili;

- Genel pratisyenliğin amacını açıklayabilmek,
- Genel pratisyenliğin önemini, sağlık politikaları ve sağlık örgütlenmeleri içindeki yerini kavramak,
- Genel pratisyenliğin ayrı bir tıp disiplini olmasının önemini bilmek,
- Kişilerin sağlığının değerlendirilmesinde bütüncül bir yaklaşımı benimsemek,
- Mesleki hak ve özgürlükleri kavramak ve savunabilmek,
- Sağlık hizmetini yalnızca başvurana değil, herkese sunmak,
- Kişiye salt hasta olduğunda değil, yaşam boyu hizmet sunmak,
- Yalnızca tedavi edici değil, koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici hizmetleri de

sunmanın önemini anlamak, sağlık bakımını üstlendiği toplumun tüm sağlık sorunlarından sürekli olarak sorumlu olduğunu bilmek,

- Sağlık hizmetini bir ekip hizmeti olarak benimsemek,
- Genel pratisyenliğin dünyada ve Türkiye'de tarihsel ve toplumsal gelişimini bilmek,
- Genel pratisyenlik ile ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşları ve olanaklarını tanımak,
- Araştırma, iletişim ve toplumu tanıma, eğitcilik ve yöneticilik formasyonlarının önemini bilmek.

Öğrenim hedeflerine ulaşacaklardır.

Kursun katılımcı seçim ölçütleri:

Meslekte deneyim

Eğitici olmada gönüllülük

Birinci basamakta çalışıyor olmak

Sayısı: 17 - 22 kişi

Modülün Süresi: 8 saat / gün-4 gün,

toplam 32 saat

Modülün eğitim materyali:

Okuma materyali: Her oturum sonunda dağıtılmaktadır.

Kaynak kitaplar: Katılımcılara ileri okumalar için önerilen kaynak kitap listesi dağıtılmaktadır.

Eğitim yöntemleri:

- Küçük gruplarda
- Sınıf dersleri
- Grup tartışmaları
- Oyunlaştırmalar
- Simulasyon
- Beyin fırtınası

Eğitim değerlendirme yöntemleri:

- Kurs Öncesi Soru Formu (KÖSF)
- Kurs Ortası Soru Formu: (KOSF)
- Günün sonunda katılımcı geri bildirimleri
- Eğiticilerin günü değerlendirmesi
- Her oturumun sonunda oturum değerlendirmesi,
- Kurs sonu katılımcı değerlendirmeleri,
- Kurs sonu eğitici değerlendirmeleri.

Mart 2003 sayımızdaki Ödüllü Bulmaca'dan kredi puanı kazananlar

51- Melih Karamuk (Ankara), 52- Saffet Aydın (Bursa), 53- Gülten Gürgil (Kastamonu), 54- Ercan Çoban, 55- Çiğdem Cerit (Kırklareli), 56- Şerife Tongarlar, 57-Mehtap Aktay Kocaoğullar (Konya), 58- Havva Acar Dere (Konya), 59- Uğur Çağlayan, 60- Nur Figen Akdağ, 61- Mahmut Akdağ, 62- Fatma Canki, 63- Aynur Şahin, 64- Mehmet Çoban (Tekirdağ).